

Dr Marinko Kresoja*
OTP banka Srbija a.d. Novi Sad, Novi Sad,
Republika Srbija
Mr Halid Emkić
Policija Brčko distrikta Bosne i Hercegovine

UDK 351.741 (497.6 Brčko)
Stručni članak
Primljen 16. IV 2013.

ULOGA POLICIJSKOG ODBORA U DISCIPLINSKOM POSTUPKU – praktična iskustva Policije Brčko distrikta Bosne i Hercegovine –

SAŽETAK: Odredbama Zakona o policijskim službenicima Brčko distrikta BiH, koje su stupile na snagu 2007. godine, u Policiji Brčko distrikta BiH, kao samostalno i nezavisno tijelo koje ima ovlaštenja drugostepenog tijela, djeluje Policijski odbor. Policijski odbor je nadležan za odlučivanje po svim žalbama, koje predviđa Zakon o policijskim službenicima Brčko distrikta BiH, kao i po bilo kojim drugim odlukama ili radnjama preduzetim ili nepreduzetim od Policije, a koje se odnose na status policijskih službenika u skladu sa tim Zakonom i podzakonskim aktima.

U radu se prikazuju radnje koje se odnose na tok disciplinskog postupka (sa osvrtom na Policiju Brčko distrikta BiH), odnosno radnje od pokretanja disciplinskog postupka, njegovog vođenja, donošenja konačnih odluka u prvom stepenu od strane Disciplinske komisije i u drugom stepenu od strane Policijskog odbora. Posebno je dat prikaz Policijskog odbora kao tijela, te njegovog rada, postupanja i donošenja drugostepene odluke, čime se i okončava disciplinski postupak.

KLJUČNE RIJEČI: disciplinski postupak, policija, policijski službenik, prvostepeno rješenje, konačnost rješenja, Policijski odbor.

Uvodna razmatranja

Brčko distrikt Bosne i Hercegovine, kao jedinstvena administrativna jedinica u okviru Bosne i Hercegovine, posjeduje svoju zakonodavnu, izvršnu i sudsku vlast. Poslove iz oblasti unutrašnjih poslova, u ovoj lokalnoj sredini obavlja Policija Brčko distrikta Bosne i Hercegovine. Policija obavlja poslove u skladu sa Ustavom Bosne i Hercegovine, Statutom Brčko distrikta BiH, zakonima Bosne i Hercegovine i Brčko distrikta BiH.

Statutom Brčko distrikta BiH, kao najvišim pravnim aktom u Brčko distriktu BiH, propisano je da: Distrikt ima sopstvenu policiju; da Policija distrikta obavlja sve policijske funkcije predviđene zakonom; da Policija distrikta obezbjeđuje sigurnu i bezbjednu sredinu svim licima u distriktu i radi poštujući međunarodno priznata ljudska prava i osnovne slobode predviđene Ustavom Bosne i Hercegovine; da Policija distrikta obezbjeđuje neograničenu slobodu kretanja svih lica, vozila i roba kroz distrikt; te da su svi zaposleni u policiji distrikta javni službenici i kao takvi odgovorni za svoje postupke.¹

U skladu sa navedenim, u Brčko distriktu BiH doneseni su zakonski propisi koji regulišu rad Policije Brčko distrikta BiH kao organizacije, te rad i postupanje njenih pripadnika. Tako Zakon o Policiji Brčko distrikta BiH² i Zakon o policijskim službenicima Brčko distrikta BiH³, direktno propisuju rad, kako Policije u cjelini, tako i rad i ponašanje policijskih službenika. Ovim

* mbkresoja@gmail.com

¹ Statut Brčko distrikta BiH (*Sl. glasnik Brčko distrikta BiH*, broj 17/08).

² Zakon o Policiji Brčko distrikta BiH (*Sl. glasnik Brčko distrikta BiH*, broj 31/09 i 60/10 i 31/11),

³ Zakon o policijskim službenicima Brčko distrikta BiH (*Sl. glasnik Brčko distrikta BiH*, broj 41/07, 4/08, 36/09, 60/10).

pravnim odredbama, propisano je da je Policija institucija distrikta, operativno samostalna, te da šef Policije predstavlja Policiju i rukovodi radom Policije.

U okviru Policije Brčko distrikta BiH uspostavljeni su mehanizmi za procesuiranje nezakonitih i neprofesionalnih ponašanja policijskih službenika u disciplinskom postupku, za počinjenje lakših i težih povreda službene dužnosti.⁴ Procesuiranje u prvom stepenu provodi Disciplinska komisija, dok u drugom stepenu, rješavajući po žalbama, postupa Policijski odbor.

Za lakše povrede službene dužnosti, disciplinske sankcije izriče šef Policije nakon provedenog internog postupka od organizacione jedinice nadležne za unutrašnju kontrolu. Disciplinske sankcije za teže povrede službene dužnosti izriče Disciplinska komisija nakon što utvrdi odgovornost u provedenom disciplinskom postupku.⁵ U ostvarivanju svojih ustavnih i zakonskih prava u okvirima Policije, policijskim službenicima stoji na raspolaganju ulaganje žalbe Policijskom odboru na odluke i rješenja donesena u prvom stepenu.

Same specifičnosti organizacije Policije Brčko distrikta BiH, značajno utiču na procesne radnje kako u disciplinskom postupku u radu prvostepenog tijela – Disciplinske komisije, tako i u radu drugostepenog tijela Policijskog odbora. Policijski odbor Policije Brčko distrikta BiH, djeluje u okviru Policije, a uspostavlja ga Vlada Brčko distrikta BiH i on ima ovlaštenja drugostepenog tijela propisana Zakonom o policijskim službenicima Brčko distrikta BiH⁶, Zakonom o upravnom postupku Brčko distrikta BiH i drugim materijalnim propisima Brčko distrikta BiH.

Ranijim zakonskim odredbama, rješavanje po žalbama policijskih službenika u drugostepenom disciplinskom postupku, provodila je Apelaciona komisija Brčko distrikta BiH, koja je kao drugostepeno tijelo bila izvan policije.

Za potrebe ovog rada mi ćemo prije svega govoriti o specifičnostima provođenja radnji u disciplinskom postupku u okvirima organizacije Policije Brčko distrikta BiH⁷, sa posebnim akcentom na Policijski odbor kao drugostepeno tijelo u Policiji Brčko distrikta BiH i njegove procesne karakteristike u radu po žalbama policijskih službenika.

1. O disciplinskom postupku

U osnovi, kada govorimo o disciplinskom postupku, možemo reći da je to poseban postupak, koji predstavlja skup radnji i pravnih normi kojima se reguliše ostvarivanje disciplinske odgovornosti⁸ počinioca disciplinskog djela, odnosno povrede radne dužnosti. S obzirom na spe-

⁴ Da bi se policijski službenik smatrao odgovornim za povredu službene dužnosti potrebno je ispunjavanje zakonskih uslova: da je došlo do kršenja službenih dužnosti, da je kršenje službene dužnosti utvrđeno i propisano zakonom, da je do kršenja službene dužnosti došlo krivicom policijskog službenika.

⁵ Odgovornost policijskih službenika (pored njegove moralne) uglavnom se svodi na zakonsku odgovornost i to: krivičnu, zbog izvršenog krivičnog djela, kada se postupak vodi pred nadležnim sudom, prekršajnu zbog izvršenog prekršaja, kada se postupak vodi pred nadležnim sudom za prekršaje, disciplinsku, zbog izvršenih povreda radnih dužnosti kada se postupak vodi pred nadležnom Disciplinskom komisijom policijske agencije, te materijalnu, zbog počinjene materijalne štete na povjerenim materijalno-tehničkim sredstvima.

⁶ Više vidi u članovima od 144. do 146. Zakona o policijskim službenicima Brčko distrikta BiH.

⁷ U Policiji Brčko distrikta BiH zaposleno je 304 zaposlenika i to 258 policijskih službenika i 46 državnih službenika i namještenika. Podaci Policije Brčko distrikta BiH, mart 2013.

⁸ Pod disciplinskom odgovornošću policijskog službenika podrazumijeva se odgovornost policijskog službenika za povredu službene dužnosti koju učini svojom krivnjom, a naročito ako povjerene zadatke i poslove ne izvršava svjesno i uredno, ako se ne pridržava zakona i drugih propisa ili pravila o ponašanju u službi. Ukoliko se utvrdi da se te radnje ne preduzimaju u skladu sa propisanim procedurama, službenici policije se kroz utvrđenu disciplinsku

cifičnosti rada policije i policijskih službenika, disciplinski postupak u policiji bi predstavljao postupak za utvrđivanje disciplinske odgovornosti policijskog službenika za lakše ili teže povrede službene dužnosti.

Disciplinski postupak obuhvata radnje od pokretanja postupka, vođenja tog postupka, do donošenja konačnih odluka o disciplinskoj odgovornosti. U pozitivnom radnom zakonodavstvu u BiH, a posebno u policijskim agencijama u BiH, predviđena je posebna autonomnost disciplinskog postupka, u odnosu na druge postupke (prekršajne ili krivične)⁹, koja se potvrđuje samostalnošću u regulisanju nadležnosti, organa i pravila postupka od strane policijskih agencija. Iniciranje, pokretanje internih procedura na dokumentovanju povreda službene dužnosti, te pokretanja, vođenja i odlučivanja u disciplinskom postupku, određeni su posebnim odredbama koje propisuju zakoni i podzakonski propisi.

Preduzimanje radnji na disciplinskom procesuiranju u Policiji Brčko distrikta BiH, propisano je u Zakonu o Policiji Brčko distrikta BiH, Zakonu o policijskim službenicima Brčko distrikta BiH, te Pravilniku o disciplinskom postupku.

Prijavu za povredu službene dužnosti, može po pravilu podnijeti svaki zaposlenik u policiji, građanin, grupa građana ili pravno lice. Nakon zaprimanja prijave, nadležna jedinica za unutrašnju kontrolu provodi interni postupak¹⁰, kojim vrši provjeru navoda prijave o povredi službene dužnosti (ili nekog nezakonitog ponašanja), te se u sklopu te istrage prikupljaju dokazi o povredi službene dužnosti. Tokom procesa provođenja internog postupka, radnje preduzimaju policijski službenici – istražitelji jedinice nadležne za unutrašnju kontrolu i disciplinski tužilac.¹¹ Ukoliko se u provedenom internom postupku utvrdi da postoji osnovana sumnja da je policijski službenik počinio lakšu povredu službene dužnosti on će biti sankcionisan od strane rukovodioca policijske agencije. Lakše povrede službene dužnosti, internu provjeru, te provođenje postupka kao i utvrđivanje postojanja disciplinske odgovornosti, može vršiti i rukovodilac organizacione jedinice u kojoj je policijski službenik raspoređen, koji nakon toga podnosi pismeni i obrazložen prijedlog rukovodiocu policijskog organa za izricanje sankcije za lakšu povredu službene dužnosti. U ovom slučaju rukovodilac policijskog organa na osnovu dokaza donosi rješenje u kojem izriče disciplinsku sankciju isključivo zbog lakše povrede službene dužnosti. Protiv Rješenja rukovodioca kojim se policijski službenik oglašava krivim za laku povredu službene dužnosti, policijski službenik može uputiti žalbu drugostepenom tijelu, tj. Policijskom odboru. U okviru Policije Brčko distrikta BiH, lakše povrede službene dužnosti disciplinske sankcije izriče šef Policije, nakon provedenog internog postupka od strane istražitelja Jedinice za profesionalne standarde.

proceduru pozivaju na disciplinsku odgovornost, gdje se u okviru utvrđene procedure i uz poštivanje svih krivično procesnih načela izriču disciplinske sankcije.

⁹ Odgovornost za krivično djelo ne isključuje disciplinsku odgovornost policijskog službenika ako ista radnja predstavlja i povredu službene dužnosti. Oslobadanje od krivične odgovornosti ne podrazumijeva istovremeno i oslobođanje od disciplinske odgovornosti.

¹⁰ Interni postupak u Policiji Brčko distrikta BiH, provodi posebna jedinica - Jedinica za profesionalne standarde, u skladu sa odredbama člana 119. i člana 130. Zakona o policijskim službenicima Brčko distrikta BiH.

¹¹ Za provođenje procesnih radnji prikupljanja dokaza, podnošenja zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka i zastupanja tog zahtjeva u toku provođenja postupka pred disciplinskom komisijom, ovlašten je disciplinski tužilac. Disciplinskog tužioca i njegovog zamjenika imenuje rukovodilac organa Rješenjem iz reda policijskih službenika raspoređenih u organizacionoj jedinici nadležnoj za unutarašnju kontrolu ili se to mjesto profesionalno popunjava putem konkursa. Disciplinski tužilac postupa pred Disciplinskom komisijom, zastupa optužnicu, izjavljuje žalbe i druga vanredna pravna sredstva protiv odluke Disciplinske komisije.

Međutim, ukoliko se u provedenom internom postupku utvrdi da postoji osnovana sumnja da je policijski službenik počinio težu povredu službene dužnosti, disciplinski tužilac podnosi Disciplinskoj komisiji zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka.¹² Disciplinska komisija je poseban, specijalizovani zakonom određeni organ u policijskoj agenciji, koji vodi prвostepeni disciplinski postupak zbog povreda službenih dužnosti. Sprovođenje disciplinskog postupka (za teže povrede radnih obaveza) ne može se povjeriti bilo kom drugom organu ili tijelu u policijskoj organizaciji.¹³ Disciplinsku komisiju u Policiji Brčko distrikta BiH, imenuje šef Policije, a čine je predsjednik i dva člana, koji imaju zamjenike.

Po prijemu zahtjeva, Disciplinska komisija ispituje da li je nadležna za postupanje po zahtjevu, da li je zahtjev podnesen od strane ovlaštenog organa i da li je zahtjev blagovremen i potpun. Ako utvrdi da je zahtjev nepotpun, vratiće ga podnosiocu zahtjeva – disciplinskom tužilcu da ga u roku upotpuni, te ukoliko to podnositac ne učini, takav zahtjev će odbaciti. Ukoliko Disciplinska komisija ne odbaci zahtjev, ona će zaključkom pokrenuti disciplinski postupak. Protiv zaključka nije dopuštena žalba.¹⁴ Nakon donošenja zaključka o pokretanju disciplinskog postupka, zakazuje se glavni pretres na koji se pozivaju optuženi (i njegov branilac ako ga ima), podnositac zahtjeva – disciplinski tužilac, te svjedoci i vještaci. Na glavnem pretresu vodi se rasprava, a Disciplinska komisija vodi zapisnik, koji sadrži podatke o sastavu komisije, datumu i mjestu glavnog pretresa, ime i prezime zapisničara, optuženog i njegovog branioca, disciplinskog tužioca, pravnu kvalifikaciju teže povrede službenih dužnosti za koju se optuženi tereti, te podatak da li je glavni pretres javan. Iskazi dati na glavnem pretresu unose se u zapisnik, tako da se vjerno prikaže njihova sadržina, a bitni dijelovi se unose doslovno. Dijelovi zapisnika se mogu odmah pročitati, a obavezno će se pročitati na zahtjev lica čija se izjava unosi u zapisnik. Po završetku glavnog pretresa i provedene glavne rasprave Disciplinska komisija donosi Rješenje kojim policijskog službenika oslobođa od optužbe ili ga oglašava krivim i određuje disciplinsku sankciju.¹⁵ Rješenje kojim se policijski službenik oglašava krivim mora imati: uvod, izreku, obrazloženje, uputstvo o pravnom lijeku i potpis predsjednika Disciplinske komisije.¹⁶

Na Rješenje prвostepenog organa, tj. Disciplinske komisije, policijski službenik ima pravo iskoristiti pravni lijek podnošenja žalbe.¹⁷ Žalba se podnosi drugostepenom tijelu, tj. Policij-

¹² O sadržaju zahtjeva za pokretanje disciplinskog postupka vidi član 9. Pravilnika o disciplinskom postupku Policije Brčko distrikta BiH, mart 2008. godina.

¹³ U Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Hrvatske, odredbama Zakona o policiji određeni su okviri rada i funkcionalisanja disciplinskih sudova u MUP-u. Odjel disciplinskog sudovanja pri MUP-u sastoji se od četiri odsjeka prвostepenih disciplinskih sudova (sjedišta u Zagrebu, Osijeku, Rijeci i Splitu) i Odsjeka drugostepenog disciplinskog suda sa sjediшtem u Zagrebu. Pri svakom odsjeku formirana su sudska vijeća disciplinskog suda, a također je određena teritorijalna nadležnost odsjeka prвostupenih disciplinskih sudova. Dakle, riječ je o disciplinskim sudovima isključivo za policijske službenike, dok je za ostale uposlenike u MUP-u nadležan službenički sud u Zagrebu. (Drmić, 2010: 997).

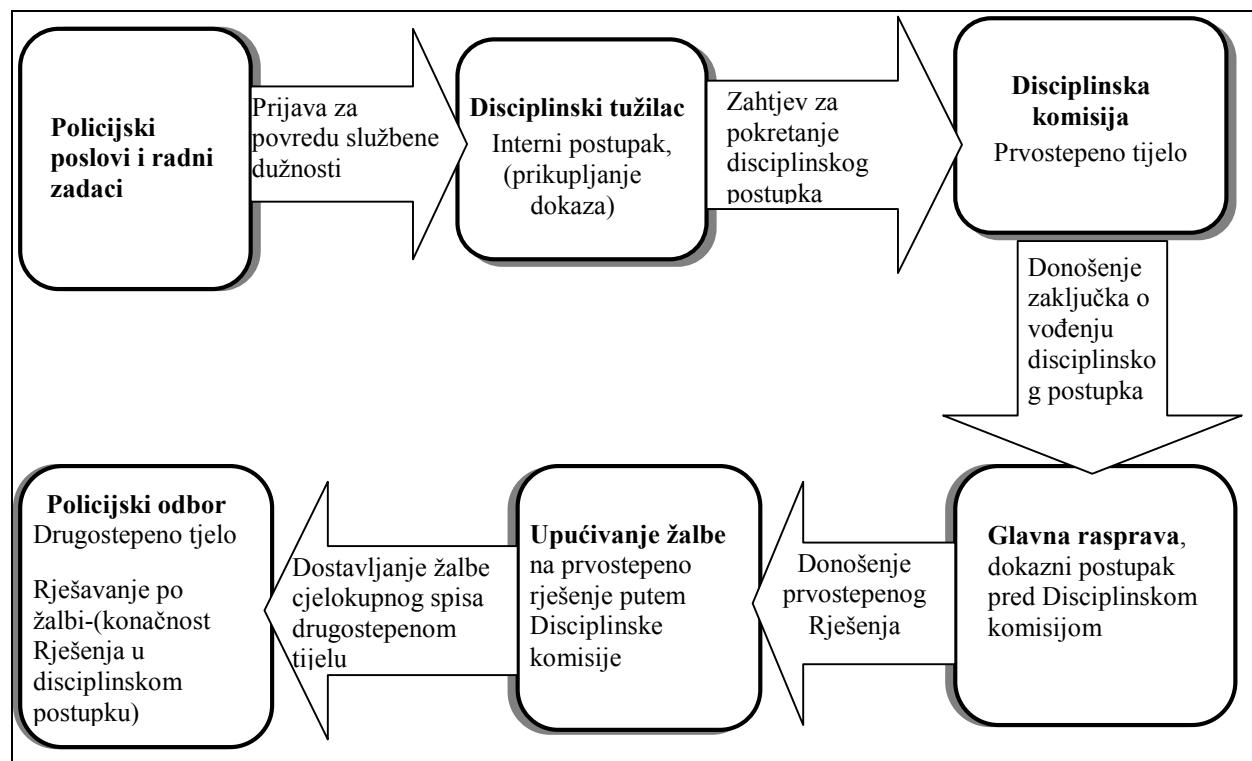
¹⁴ Vidi član 10. i 12. Pravilnika o disciplinskom postupku Policije Brčko distrikta BiH, mart 2008. godina.

¹⁵ Disciplinska sankcija je „mjera koja se izriče protiv određenog učinioца zbog izvršavanja disciplinskog djela, odnosno zbog povrede dužnosti i radih obaveza, tj. radne discipline, pod uslovom da je njegova disciplinska odgovornost utvrđena i da postoje sve pretpostavke za izricanje, odnosno primjenu mjere“ (Dedić, Gradaščević-Sijerčić, 2005: 325).

¹⁶ Više o izradi i sadržaju Rješenja vidi članove 26-33. Pravilnika o disciplinskom postupku Policije Brčko distrikta BiH, mart 2008. godina.

¹⁷ Žalba na Rješenje Disciplinske komisije se podnosi u skladu sa odredbama člana 123. Zakona o policijskim službenicima Brčko distrikta BiH.

skom odboru¹⁸, putem prvostepenog tijela u dovoljnom broju primjeraka za drugostepeno tijelo, suprotnu stranu u postupku i branioca. Blagovremeno podnešena žalba, Policijskom odboru odlaže izvršenje Rješenja. Neblagovremenu i nedozvoljenu žalbu zaključkom će odbaciti prvostepena disciplinska komisija. Na ovaj zaključak je dozvoljena žalba drugostepenom tijelu u roku od osam dana od dana prijema zaključka. Ukoliko prvostepena disciplinska komisija ne odbaci žalbu, onda će je proslijediti suprotnoj strani u postupku, koja ima pravo da u roku od osam dana od prijema žalbe dostavi prvostepenoj disciplinskoj komisiji odgovor na žalbu. Nakon toga, žalbu sa svim spisima prvostepena disciplinska komisija će dostaviti Policijskom odboru – drugostepenom disciplinskom tijelu, odmah po isticanju rokova za davanje odgovora na žalbu. Provođenje disciplinskog postupka u Policiji Brčko distrikta BiH prikazano je na sljedećoj šemi:

Slika 1. Provođenje disciplinskog postupka u Policiji Brčko distrikta BiH

2. Policijski odbor u Policiji Brčko distrikta BiH

Policijski odbor Policije Brčko distrikta BiH je samostalno i nezavisno tijelo, koje ima ovlaštenja drugostepenog tijela uprave propisane Zakonom o policijskim službenicima Brčko distrikta BiH, Zakonom o upravnom postupku Brčko distrikta BiH i drugim materijalnim propisima Brčko distrikta BiH. Policijski odbor uspostavlja Vlada Brčko distrikta BiH i nadležan je za odlučivanje po svim žalbama koje predviđa Zakon o policijskim službenicima Brčko distrikta BiH, kao i po bilo kojim drugim odlukama ili radnjama preduzetim ili nepreduzetim od Policije,

¹⁸ Zakon o policijskim službenicima BiH, član 111., propisuje pravo žalbe na odluku o disciplinskoj odgovornosti da protiv odluke o disciplinskoj odgovornosti može se podnijeti žalba Policijskom odboru iz člana 121. ovog Zakona u roku od 15 dana od dana prijema odluke, te da Policijski odbor o žalbi odlučuje u roku od 30 dana od dana prijema žalbe.

a koje se odnose na status policijskih službenika, u skladu s ovim zakonom i podzakonskim aktima, a na zahtjev:

- a) policijskog službenika koji smatra da je oštećen osporavanom odlukom, preduzimanjem ili nepreduzimanjem radnje;
- b) Policije.¹⁹

Policijski odbor radi u skladu sa Poslovnikom o radu Policijskog odbora, kojeg u procesnoj proceduri donosi Vlada Brčko distrikta BiH. Ranije pomenutim zakonskim i podzakonskim odredbama propisano je da ovaj odbor ima ovlaštenja da vrši uvid u prvostepene i druge spise, daje ocjenu dokaza, činjenica i zaključaka izvedenih iz činjeničnog stanja, vrši ocjenu žalbenih navoda, drugih prijedloga, zahtjeva i inicijativa, predlaže izvođenje dokaza, sudjeluje u izvođenju dokaza, a nakon toga donosi odluku kao drugostepeni organ.

Pored navedenog, u okviru svoga rada Policijski odbor:

- a) saslušava policijskog službenika ili predstavnika Policije, ako je to potrebno;
- b) poziva svjedoče i vještake kada je to neophodno;
- c) traži i prikuplja od nadležnih organa sve relevantne podatke.

Sve odluke u drugom stepenu disciplinskog procesuiranja, koje donosi Policijski odbor, moraju biti zasnovane na zakonu i na potpuno i pravilno utvrđenim činjenicama i one su konačne u disciplinskom postupku, s tim da mogu biti predmet sudskog preispitivanja u skladu s važećim zakonima.

2.1. Sastav Policijskog odbora

Kada je u pitanju sastav Policijskog odbora, njega čine tri člana i tri zamjenika člana Policijskog odbora. Od tri člana, dva su policijski službenici sa činom višeg inspektora ili višim činom, koji predstavljaju Policiju²⁰ i jedan državni službenik iz organa uprave Brčko distrikta BiH. Članove Policijskog odbora imenuje Vlada Brčko distrikta BiH na period od dvije godine, s mogućnošću drugog uzastopnog mandata. Najmanje jedan član Policijskog odbora mora biti diplomirani pravnik, a zasjedanjem Policijskog odbora predsjedava policijski službenik s najvišim činom ili policijski službenik koji je proveo duže vremena u tom činu ukoliko oba policijska službenika imaju isti čin. Kandidate za članove Policijskog odbora koji predstavljaju Policiju, Vladi predlaže šef Policije Brčko distrikta BiH, a kandidate iz reda državnih službenika, služba Vlade Brčko distrikta BiH, nadležna za ljudske resurse. Članovi Policijskog odbora imaju zamjenike koji ih mijenjaju u slučaju sprječenosti da učestvuju u radu Policijskog odbora. Svaki član Policijskog odbora mora biti nezavisan i nepristrasan u svom radu. Član Policijskog odbora može biti razriješen dužnosti prije kraja svog mandata samo po odluci Vlade zbog izuzetnih okolnosti i uz prethodnu saglasnost ostalih članova Policijskog odbora.²¹

¹⁹ Član 144. Zakona o policijskim službenicima Brčko distrikta BiH.

²⁰ Ibid, član 77. propisuje činove u Policiji Brčko distrikta BiH.

²¹ Ibid, član 146.

2.2. Procedure u radu članova Policijskog odbora

Radom Policijskog odbora rukovodi predsjedavajući, kojeg biraju članovi Policijskog odbora iz reda članova odbora koji je najvišeg čina ili policijski službenik koji je proveo duže vremena u tom činu, ukoliko oba policijska službenika (člana policijskog odbora) u odboru imaju isti čin. U odsutnosti predsjedavajućeg, mijenja ga član ili zamjenik člana sa istim činom. Predsjedavajući Policijskog odbora predstavlja odbor pred drugim organima i organizacijama, te sastavlja odgovore na tužbe, žalbe i druge akte u upravnim sporovima i zastupa odbor pred sudovima u upravnim sporovima.

Sjednice Policijskog odbora održavaju se kako okolnosti nalažu, a saziva ih predsjedavajući ili zamjenik predsjedavajućeg u njegovoj odsutnosti. Kada je u pitanju zasijedanje, Policijski odbor radi u punom sastavu od tri člana, s tim da u radu odbora moraju biti prisutna dva člana i samo jedan zamjenik člana.

U pripremi predmeta za vijećanje i odlučivanje, predsjedavajući i članovi Policijskog odbora utvrđuju da li predmet dostavljen od strane prvostepenog organa sadrži sve spise u vezi sa predmetom i da li je u omotu spisa izvršen popis akata. Ukoliko predmet nije uređen u skladu sa propisanom procedurom, predmet se vraća prvostepenom organu, odnosno podnosiocu žalbe da ga uredi u propisanom roku.

Na sjednicama Policijskog odbora predsjedavajući ili njegov zamjenik otvara sjednice, izvještava članove Policijskog odbora o predmetu žalbe, daje ocjenu dokaza, činjenica i zaključaka izvedenih iz činjeničnog stanja, vrši ocjenu žalbenih navoda, drugih prijedloga, zahtijeva i inicijativa. Nakon izvještavanja u raspravi po žalbi učestvuju i članovi Policijskog odbora. Odluke Policijskog odbora zasnivaju se na zakonu i na potpuno i pravilno utvrđenom činjeničnom stanju i donose se većinom glasova. Glasanje se vrši tako što svoj glas o predloženoj odluci prvo daju članovi Policijskog odbora, a potom svoj glas daje predsjedavajući Policijskog odbora. Policijski odbor donosi odluke u obliku rješenja ili zaključka. Rješenja i zaključke Policijskog odbora izrađuje i dostavlja prvostepenom organu i policijskom službeniku. Rješenja i zaključci Policijskog odbora su konačna, s tim da mogu biti predmet sudskog preispitivanja u skladu sa zakonima Brčko distrikta BiH.

Važno je istaći da predsjedavajući Policijskog odbora svaka tri mjeseca dostavlja izvještaj o radu Policijskog odbora Vladi Brčko distrikta BiH, koji je predmet razmatranja i usvajanja od strane članova Vlade.

3. Postupanja Policijskog odbora po žalbi u disciplinskom postupku

U disciplinskom postupku prvostepena Disciplinska komisija će nakon što zaprimi žalbu na prvostepeno Rješenje, sa svim spisima predmeta, dostaviti Policijskom odboru odmah po isticanju rokova za davanje odgovora na žalbu. Žalbe se Policijskom odboru dostavljaju u skladu sa Zakonom o upravnom postupku Brčko distrikta BiH i zaprimaju se putem protokola Policije. Policijski službenik prvostepeno rješenje disciplinske komisije može pobijati zbog:

- bitne povrede postupka,
- zbog pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i
- zbog izrečene sankcije.

Bitna povreda postupka postoji kada je povrijeđena neka odredba Zakona ili Pravilnika koji reguliše disciplinski postupak o odgovornosti policijskog službenika. Pogrešno utvrđeno činjenično stanje postoji kada je prvostepena disciplinska komisija izvjesne odlučne činjenice pogrešno utvrdila da postoje ili da ne postoje. Sve činjenice na kojima se zasniva odluka moraju biti dokazane, jer se odluka ne može bazirati na pretpostavkama. Nepotpuno činjenično stanje ukazuje na postojanje novih činjenica i dokaza na kojima se ne zasniva pobijeno rješenje, jer ove okolnosti nisu cijenjene u prvostepenom postupku. Korišćenje novih dokaza u žalbi dopušteno je samo u slučaju ako policijski službenik nije bio u mogućnosti da ih ranije upotrijebi, i to pod uslovom da novi dokazi mogu bitno utjecati na donošenje drugačije odluke. Rješenje o izrečenoj sankciji može se pobijati u slučajevima kada nisu cijenjene olakšavajuće i otežavajuće okolnosti koje utiču na vrstu izrečene sankcije. Izrečena sankcija treba da odgovara stepenu krivice policijskog službenika, njegovom ranijem radu i ponašanju poslije izvršene povrede radne dužnosti, te da li je ispoljavao kajanje ili je nastojao da izbjegne odgovornost.

Nakon što zaprime žalbu, članovi Policijskog odbora vrše uvid u prvostepene i druge spise, daju ocjenu dokaza, činjenica i zaključaka izvedenih iz činjeničnog stanja, vrše ocjenu žalbenih navoda, drugih prijedloga, zahtjeva i inicijativa, predlažu izvođenje dokaza i sudjeluju u izvođenju dokaza. Povodom žalbe drugostepeno tijelo – Policijski odbor, donosi Rješenje kojim:

- a) odbija žalbu u cijelosti, a prvostepeno Rješenje potvrđuje,
- b) djelimično usvaja žalbu i preinačuje prvostepeno Rješenje i
- c) prihvata žalbu u cijelosti i vraća na ponovno provođenje prvostepenog postupka.

Drugostepena odluka kojom se žalba odbija, a Rješenje prvostepenog organa potvrđuje ili kojom se prvostepena odluka preinačuje, jeste konačna. Protiv svake konačne odluke o izrečenoj sankciji zbog povrede radne dužnosti policijski službenik ima pravo da pokrene spor kod nadležnog suda u određenom roku. Po isteku roka za pokretanje spora ili ako u postupku pred sudom odluka ne bude poništена, smatra se da je odluka o izrečenoj sankciji pravosnažna.

Žalba će se uvažiti, a prvostepena odluka ukinuti, ako se utvrdi postojanje bitnih povreda postupka koji je utvrđen u Zakonu i Pravilniku. Žalba će se usvojiti i kada, zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, treba održati novu raspravu pred prvostepenim organom da bi se sporne činjenice raspravile. Preinačenje prvostepene odluke vrši se, po pravilu, izričanjem blaže vrste sankcije.

Policijski odbor u Policiji Brčko distrikta BiH u vremenskom periodu od 2008. godine do 2012. godine, u disciplinskom postupku rješavao je 78 žalbi upućenih od strane policijskih službenika Policije Brčko distrikta BiH na rješenja prvostepena rješenja. Od navedenog broja 54 žalbe su odbijene, 21 žalba je uvažena, dok su 3 žalbe vraćene zbog nenađežnosti.²²

4. Sudska zaštita povodom odluka Policijskog odbora

Kao što smo ranije istakli Rješenja i zaključci Policijskog odbora su konačni, s tim da mogu biti predmet sudskog preispitivanja u skladu sa zakonima Brčko distrikta BiH. Nakon što drugostepeno disciplinsko tijelo – Policijski odbor doneće svoju odluku, ona postaje, u predviđenom roku, pravosnažna i kao takva izvršna. Policijski službenik povodom izrečene disciplinske

²² Podaci iz evidencija Policijskog odbora u Policiji Brčko distrikta BiH.

sankcije može, u zakonski predviđenom roku, ako „nije zadovoljan odlukom drugostepenog tijela ili ako ta odluka u određenom roku nije ni donesena, ima pravo tražiti zaštitu svojih prava pred nadležnim sudom“ (Gatarić, 1989: 98). Ova zaštita pokreće se pismenim podneskom nadležnom sudu, a može je pokrenuti okrivljeni policijski službenik ili njegov branilac na osnovu jednog ili oba dole navedena razloga:

- da su, Policijski odbor, odnosno Disciplinska komisija prilikom vođenja disciplinskog postupka nakon kojeg je uslijedila odluka o sankciji, učinili materijalnu povredu pravila postupka predviđenih zakonom;
- da je Policijski odbor, odnosno Disciplinska komisija, prilikom vođenja disciplinskog postupka nakon kojeg je uslijedila odluka o sankciji, pogrešno primijenili zakon.²³

Ukoliko sud nakon provedenog postupka doneše Rješenje kojim oslobađa policijskog službenika od odgovornosti koja mu je utvrđena u disciplinskom postupku, policijska organizacija će postupiti po istom, te u dosijeu policijskog službenika izbrisati činjenicu o disciplinskoj odgovornosti i sankciji. Zanimljivo je ovde istaći da se strah od disciplinske (i krivične) odgovornosti pripadnika policije češće pominje nego strah od eventualne ugroženosti sopstvenog života (Pantelić, 2007: 111).

Zaključna razmatranja

Disciplinski postupak u policiji, kao poseban autonoman postupak u odnosu na druge prekršajne ili krivične postupke, ima svoje specifičnosti, koje se ogledaju prvenstveno u disciplinovanju izvršavanja dodijeljenih poslova i zadataka, te zaštitu svih ljudskih prava policijskih službenika. Deskriptivnim prikazom disciplinskog postupka i njegovog provođanja u prvom stepenu od strane Disciplinske komisije, te u drugom stepenu od strane Policijskog odbora, kao i kroz pravne analize zakonskih odredbi koje se odnose na povrede službenih dužnosti, ovim radom pokušalo se ukazati na neke specifičnosti provođenja ovih postupaka u Policiji Brčko distrikta BiH. Važno je istaći da se u okviru disciplinskog postupka policijskom službeniku mogu izreći disciplinske sankcije, kao što su prestanak radnog odnosa, izricanje kaznenih bodova, novčane kazne, a pored toga i sprečavanje daljeg napredovanja u činu, te da takve sankcije potvrđuje, odnosno izriče Policijski odbor i kao takve postaju pravosnažne.

S obzirom na sve izneseno, možemo reći da je uloga Policijskog odbora kao drugostepenog tijela veoma značajna imajući u vidu da od njegove zakonite i pravilne odluke zavise pravne radnje i djelovanje policije kao organizacije, te status policijskih službenika i njihovih ljudskih prava u disciplinskim postupcima u okviru policije.

LITERATURA

- Gatarić, Đ. (1989). *Odgovornost javne uprave*. Zagreb: Institut za javne finacije.
- Dedić, S., Gradaščević-Sijerčić, J. (2005). *Radno pravo*. Sarajevo: Pravni fakultet Univerziteta u Sarajevu.
- Drmić, A. (2010). Uređenje disciplinske odgovornosti džavnih službenika. *Hrvatska javna uprava*, 10. br. 4., 997-1017.

²³ Dekleracija o policiji članom 10. takođe propisuje da „pripadnik policije protiv koga su preduzete disciplinske mере ili kome je izrečena kaznena mjera ima pravo da uputi žalbu nezavisnom i nepristrasnom sudskom tijelu“.

Dekleracija o policiji, koju je prihvatio Zasijedanje 08. 05. 1979. (drugo zasijedanje 31. sjednice).

Statut Brčko distrikta BiH (*Sužbeni glasnik Brčko distrikta BiH*, broj 17/08).

Zakon o Policiji Brčko distrikta BiH (*Službeni glasnik Brčko distrikta BiH*, broj 31/09, 60/10, 31/11).

Zakon o policijskim službenicima Policije Brčko distrikta BiH (*Službeni glasnik Brčko distrikta BiH*, broj 41/07, 04/08, 36/09, 60/10).

Pravilnik o disciplinskom postupku Policije Brčko distrikta BiH, mart, 2008.

www.policijabdbih.gov.ba (14. 02. 2013.)

Marinko Kresoja, Ph. D.

Halid Emkić, M. Sc.

THE ROLE OF THE POLICE BOARD IN A DISCIPLINARY PROCEDURE – practical experience of the Police of Brcko District of Bosnia and Herzegovina –

Summary

Based on provisions of the *Law on Police* of the *Brcko District* of BiH, which came into force in 2007, the Police Board is acting as an independent and self-sustained body in the Police of the Brcko District of BiH, which has the competence of a second instance body. The Police Board is competent to decide upon all complaints which are envisioned by the Law on Police *officers* of the Brcko District of BiH, and upon any other decisions or actions undertaken or not undertaken by the Police, and which are related to the status of police *officers* in accordance with this Law and bylaws.

During the work, actions are presented which refer to the course of the disciplinary procedure (with an emphasis put on the Police of the Brcko District of BiH), i.e. actions from the initiating of a disciplinary procedure, its conducting, bringing final decisions in the first instance by the Disciplinary Commission and in the second instance by the Police Board. A special view of the Police Board as an authority and the body and its work in general is given; this also includes handling all actions predicted and second instance verdict decision making which makes the disciplinary procedure concluded.

Key words: disciplinary procedure, police, police official, first instance decision, final decision, police board.